

PREOTULU ROMANU.

DIARIU BASERICESCU

SCOLASTICU si LITERARIU.

*Buzele preotului voru pazi sciinti'a si lege voru
cered din gur'a lui. Malachi'a c. II. v. 7.*

Nrulu XIX.

DECEMBRE.

An. IX. 1883.

La Serbatórea S. Nicolae.

„Aduceti-ve aminte de mai marii vostrii,
carii v'au graitu voua cuventulu lui
Domnedieu, si privindu la sevêrsirea
vietiei loru, se le urmati credinti'a.
Evr. XIII, 7.

Sementi'a cuventului Domnedieescu semenata de càtra
insusi Christosu Mantuitoriulu si Cuventulu celu eternu alu
lui Domnedieu, — invetiaturile predicate, faptele si minunile
seversîte, ostenelele si lupt'a necontenita, sustienuta de càtra
Christosu intru predicarea adeveruriloru ceresci, pentru inte-
meierea Imperatiei lui Domnedieu pre pamentu, — perse-
cuarea necurmata, batjocurile si bataile suferite dela acei'a
caror'a a venitu se le arete lumina mare, — si in urma
mórtea grósnica si rusínósa a lemnului crucei suferita pen-
tru a nóstra mantuire: tóte aceste I. Credintiosi! — nu
au potutu sè apuna fàrà de urma, — nu! cà-ci e lucru
frescu cá o cauza asiá de sublima, sustienuta cu atâta taría
si jertfa, se produca effecte de celu mai mare pretiu.

Sudorile Mantuitoriului mestecate cu sange in muntele
masliniloru; picaturile Lui de sange de sub lemnulu mantuirei,
au trebuitu se produca fructele sale, — sementi'a viua si vi-
ficatória a Evangheliei a trebuitu se reinvia, se resara, se crésca
si se aduca fructe — fructe insutite de ale credintiei viue,
sperantie nemiscate, iubirei sincere, a dreptatiei sante, a
umilintiei nefaciariate, a pacientiei si tariei neinvingibile, a
santie si curatiei nepatate.

Morindu Mantuitoriulu, între ultimele sale a disu „*Sfêrsîtu-s'a*“¹⁾ adeca s'a plinitu cele predise de vécuri de profeti despre opulu rescumperarei, — s'a plinitu sfatulu celu eternu alu Stei Treime facia de rescumperarea genului omenescu. O! dar' nu s'a finitu, nu a potutu sè se sfêrsiésca cele invetiate, facute si dispuse de câtra Mantuitoriu fiindu inca pre pamentu; ci chiaru dupa mórtea Lui avé sè se preamarésca numele Lui preste tóta faci'a pamentului, aveá se aduca fructele s'ale opulu rescumperarei.

Éta, abia 'si dà Mantuitoriulu sufletulu seu in manile Parintelui seu cerescu, si sutasiulu — la mandatulu carui'a i-s'a strapunsu cóstele — in audiulu poporului adunatu recunósce, vestesce cá „*cu adevératu fiulu lui Ddieu erá acest'a*.“²⁾ Acésta credintia se marturisesce nu multu dupa aceea de câtra popóre, Crestinismulu se latiesce, puterea legeri si a moralului crestinescu supune popórele pagane sub jugulu celu blându alu lui Christosu.

Christosu celu umilitu si batjocorítu se inaltia si se preamaresce, — si cuventulu evangheliei aduna multîmea credintiosiloru. — Credin'ti'a intru Christosu si primirea legeri Lui sterge mani'a, ur'a ce despartia popórele, unindu-le sub flamur'a iubirei imprumutate si a infratirei adeverate.

Abia se inaltia Christosu la marirea s'a avuta din eternu la Tatalu celu cerescu, si éta ce ni se aréta? Ací vedemu cá la predícarea Apostoliloru legea mantuirei se imbraçiosiédia de neamuri, acolo darulu Domnului si puterea crucei din Saulu gonaciulu face apostolu alu gintiloru, — ací Stulu Stefanu cu bucuria primesce cunun'a martyriului si lui urmédia multîme multa ale martyriloru, cuviosiloru si santiloru.

Dar' ce suntu tóte aceste facia de fapt'a necontestabila ce ni se aréta inaintea ochiloru? Intrebu óre nu invetiatur'a crestina a curmatu trecutulu celu rusinosu alu faradelegiloru si celu orbitu alu necredintiei, — si a efectuitu straformarea de adi a luméi? óre nu moral'a legeri lui Christosu a restabilitu demnitatea omenésca si a rusinatu faptele cele scandalóse si fabulóse ale paganatatei, — óre nu invetiatur'a Man-

¹⁾ Jo. XIX, 28, 30. — ²⁾ Mařh. XXVI, 54, Marcu XV. 39; Luc. XXIII, 47.

tutorului a aretatu scopulu fiintiei nstre, — si a vestitu — si saditu in lume adeverat'a egalitate si fratietate?

O! dara pentru-ce me si departu asia de tare de scopulu meu? Nu mi-e voi'a I. Credintiosi a ve desfasior in sant'a serbatre de adi efectele mantuitrie, fructele ne-numerate produse prin intrarea legeri drului in lume.

Propusulu meu are se fia cu multu mai restrnsu. Dorescu numai a-ve descoperi, a ve propune acele fructe de ale mantuirei si invetiaturei lui Christosu, cari ni se arta in viti'a unoru atari membrii ai bisericeii lui Christosu, carii ajutati de grati'a divina, prin faptele si vrtutile prin densii implinite, s'au radicau la trpt'a perfectiunei crestinesci, la trpt'a santieniei.

Sant'a nstra biserica dreptu-credintiosa, in semnlul recunoscintiei si a iubirei sale ctra acei membrii preamariti si santi, — spre preainaltiarea vietiei stralucite a acelor'a, in onrea acelor'a a asiediatu serbatori.

O atare serbatre avemu si noi adi I. Credintiosi! carea o-a asiediatu s. biserica intru onrea santului si marelui Archiereu alu bisericeii, a Santului *Nicolae* dela Mir'a Liciei, facatoriului de minuni. — A asiediatu-o cu acelu scopu ca reamintindu si considerandu viti'a Lui plina de vrtuti si fapte crestinesci; si privindu la seversrea vietiei lui: se-i urmamu credinti'a.

Pentru ca se intarescu intru anitele vstre credinti'a cea adevrata, — se aprindu in sufletulu vostru foculu iubirei lui Ddieu, — si se ve indemnu spre urmarea si imbratosiarea potintiosa a vietiei Santului *Nicolae*? — rogu-ve I. Credintiosi! ca in sant'a di de adi se considerati impreuna cu mine ca:

I. Cine a fostu santulu Nicolae, — cari suntu vrtutile crestinesci ale acelu'a? si

II. Cum avemu se santmu Serbatorile santloru ca acele se ne fia spre folosu sufletescu?

Darulu celu domnediescu se luminedie mintea si se deschida anim'a vstra I. Credintiosi! spre intielegerea si primirea invetiaturei mele de adi!! Ve rogu se fiti cu luare aminte!

I.

Spre a poté aduce judecata drépta despre vre-o fapta ori intemplare, — spre a poté caracterisá si in destulu a apretia faptele si intrég'a vietia a cutarui-vá, — dar' mai vértosu spre a poté cunósce si cuprinde pretiulu moralu alu acelor fapte: — nu e de ajunsu numai a privi la in-s'asi fapt'a in sene luata, — ci un'a dintre conditiunile esentiale este de-odata a cercetá modulu si scopulu lucrarei, si de a ponderá impregiurarile, intre cari s'a implenit un'a ori alt'a fapta.

Asemene vá fí se urmâmu si noi I. Credintiosi spre a poté apretia in faptele Santului Nicolae aceea ce se numesce santu si sublimu, — trebue se consideramu tóte momentele si impregiurările vietiei aceluia.

De-sí e dreptu I. Credintiosi! cà despre tóte impregiurarile si tóte faptele S. Nicolae cu de-a meruntulu nu avemu cunosciintia deplina si chiara; pre langa tóte acestea totu-si potemu díce, cà s. traditiune basericésca ni-au pastratu fapte si intemplări de acele, cari in destulu vedescu meritele santiei, si caracterisédia frumseti'a stralucita a vietiei aceluia. Urmati-mi Credintiosiloru! cá se cunósceți acele momente, acele fapte vértuóse!

Dupa marturisirea traditiunei sacre scimu cà S. Nicolae s'a nascutu in cetatea „P a t a r a“ a Licieii, provinci'a Asiá-mica, de la parinti pre câtu de avuti pre atátu de cuviosi si cu fric'a lui Ddieu, — dela parinti crestini probati prin persecutiunile suferite pentru credinti'a lui Christosu. — Totu aceea traditiune sacra ne marturisesce, cà S. Nicolae din pruncia respective din teneretiele sale a dusu o vietia pia, curata si nevinovata, — densulu urindu desfranarile tenerimei demoralisate a tempului seu, s'a retrasu din midiloculu loru, pazindu-si trupulu si sufletulu, cá o baserica neintinata a Spiritului santu, — si petrecându-si dílele vietiei sale tenere cu cascigarea scientieloru sacre, éra sufletulu din dí in dí infrumsetiandu-sí-lu cu stralucirea vértutíloru crestinesci.

Dupa-ce densulu atátu in scientiele sacre si profane, câtu mai vértosu intru eserciarea vértutíloru de abnegare — infrânare, si de umilintia a facutu progrese mari, Epis-

copulu de atunci a Mira Liciei si deodata nasiulu de botezu, cá unu parinte sufetescu, cunoscându in S. Nicolae chiamare adeverata la statulu preotiescu, — punendu manile presté densulu prin darulu celu domnedieescu l'a unsu de servitoriu alu lui Christosu — de Preotu.

De-sí S. Nicolae tóta viéti'a s'a o-a dedicatu servirei Domnului, totusi intru umilinti'a animei sale s'a sêmtîtu a nu fire demnu neci deplinitu pentru acestu statu santu si mai inaltu decâtu alu angeriloru. — Pentru aceea spre perfectiunarea vietiei sale nu multu dupa primírea preotíei i-lu vedemu retragându-se de sgomotele si de desfatarile lumesci intr'o monastire, cá ací in linisce, prin zelu si iubire indoita, cu rogatiuni, priveghiári, posturi si infranare crestinésca eserciandu-se intru lucrarea vértutíloru, sè se póta inaltíá la demnitatea unui umilitu servitoriu alu lui Isusu Christosu.

Sentiulu lui de pietate, ardórea iubirei sale catra Christosu inse l'a indemnatu si spre mai multu, deora-ce cá se arete alipirea si iubirea s'a càtra Pastoriulu, Archiereulu celu vecinicu si fora macula, càtra Christosu Mantuitoriulu, nebagandu in séma greutatile si periclele, a peregrinatu la mormentulu Domnului, cá ací, in acestu locu alu mantuirei se sarute loculu unde a statu peciórele Domnului, — se preamarésca poterile Acelui'a, — cá in acestu locu alu rescumperarei petrunsu fiindu de poterea celoru sevêrsite de càtra Christosu, si densulu se-si offeredie tóta viéti'a s'a servirei Acelui'a.

O! dar' grati'a cea domnedieésca alt'cumu a dispusu! — Pentru-cà fiendu lipsa de credinti'a cea neinfranta, — de zelulu si iubirea cea adeverata, — de conlucrarea S. Nicolae la latírea si intarirea imperatíei Domnedieesci pre pamentu, intr'o visíune cerésca fú admoniatu a se despartí si a parasí loculu celu santu si a se întórce in patri'a s'a.

S. Nicolae intru umilinti'a s'a a si urmatu demandarei divine, si s'a reintorsu. — Dar' ce se vedi? Domnedieu pre acel'a care mai 'nainte s'a sêmtîtu nedemnu de statulu preotiei, la alesu a fire pastoriulu preotiloru! Cà-ci chiaru pre candu se întórse S. Nicolae in patri'a s'a, — Episcopii provinciei Mira Liciei eráu adunati spre a alege Archiereu in scaunulu Archierescu din Mir'a. Archiereii adunati, ingrigiati

de mantuirea credintiosiloru, se sfatuiau si nu scieau pre cine se-aléga de Archiereu, pana candu indemnati prin descoperire divina, cu convoirea tuturoru l'a alesu pre S. Nicolae, pre elu l'a pusu si l'a aredicatu la statulu si deregatori'a cea mai marétia a pastorirei, dar' si mai plina de grigia si raspundere — la statulu episcopescu.

Tóta poterea de a pasce si invetiá, deplin'a gratia a Spiritului santu de a guverná, — si cea mai grea raspundere inaintea lui Domnedieu si a bisericei se concentréza in statulu inaltu alu Episcopiei. Si la acésta trépta fú alesu si S. Nicolae servulu celu preaumilitu alu lui Christosu. Si sciti I. Credintiosi! cà pre ce tempuri? Atunci, — cându baseric'a lui Christosu a fostu in dílele cele grele ale probarei, atunci cându s. baserica, luptandu-se cu poterea crucei, a trebuitu se-si arete poterea s'a de viétia, — poterea de a esistá nu numai, ci de a se si estinde in tóta lumea, si la tóte popórele lumei.

S. Nicolae a ajunsu cu voi'a lui Domnedieu la trépt'a Episcopiei. — Ací I. Credintiosi si noi trebuie se facemu o pausa, si dela acestu momentu incepédu se consideramu mai cu deosebire: activitatea, faptele si demnitatea S. Nicolae.

Pentru convingerea nóstra despre vértutíle si santi'a S. Nicolae dóra ar' fi destulu I. Credintiosi candu amu díce, cà Elu a fostu Episcopu credintiosu alu tempului seu, cà-ci prin acést'a, considerandu impregiurarile bisericei de pre acele tempuri, mai cà am díce tóte. Dar' nu, — noi se mergemu mai departe si se-lu petrecemu pre densulu intru activitatea si luptele sale.

Ati audítu I. Credintiosi! cà s. nóstra baserica intre laudele cele frumóse cu cari in cântarile dílei de adi intempina si preamaresce pre S. Nicolae, — la Tropariulu serbatórei ast'feliu 'lu caracterisédia:

„Indreptatoriu credintei, tipu blandetieloru si Invetiátóriu infranarei te-a aretatu pre tine turmei tale adeverulu lucrurilor.“

Éta I. Credintiosi! in aceste cuvente vi-lu propune s. baserica pre S. Nicolae, cà se cunósceti cà densulu in viétia s'a a doveditu acelu svatu alu S. Apostolu cà „intru tóte se

*se arete pre sene insusi esemplulu faptelorune bune in invetiatura, intregime, onóre si nestrictatiune.*¹⁾

Se consideramu dara óre drépta si temeinica este marturisirea de mai susu a s. beserice?

Dupa predís'a Mantuitoriului Christosu, baseric'a s'a mai-nainte de a se inaltá si cresce din sementi'a de mustariu a credintiei intr'unu arbore mare cá se cuprinda sub ramii sei tóte popórele: a trebuitu se fia espusa probarei, cá astufeliu esindu din luptele de esistentia si prin invingerea casciganda se dovedésca si intarésca adevverata misiunea s'a domnediésca. Nu mi-e voi'a I. Credintiosi! a vi descrie viéti'a basericeii, a credintiosiloru de sub tempulu persecutiuniloru deantái, neci a insírá impregiurarile cele sangeróse de pre acelu tempu, — ci pentru scopulu nostru vomu se atingemu din tóte acelea numai acele momente, cari au referintia mai de aprópe la viéti'a s. Nicolae.

Suntemu la capetulu vécului alu 3-le si la inceputulu vécului alu 4-le. Imperati'a poternica romana, observandu cá prin predicarea adevveruriloru evangelice despre unu Domnedieu adevveratu si despre principiale salutare morale, din dí in dí mai tare se sguduia temeli'a legeri statului radiamate pre cultulu dieiloru pagani si falsi, caror'a se aduceau cá jertfe nu odata faptele cele mai rusinóse, — si cunoscúndu si aceea cá in mani'a góneloru reinnoite crestinismulu se latiesce si se intaresce: inca odata si mai pre urma isi reculege tóta poterea sa, si cá unu desperatu escugeta diverse moduri de torture, — se edau edicte, proclamatiuni, mandate la toti diregatorii si prefectii provincialoru, demandandu-se perderea toturoru cari ar' cutéza se marturisésca legea crestina, si nu ar' jertfi dieiloru paganesci. In urm'a acestor'a temnitiele se umplu de crestini nevinovati, multime multa de crestini se arunca fiereloru selbatice, se omoru cu torturele cele mai crudele, — in totu loculu curge sangele celu crestinescu.

Dara I. Credintiosi! Cel'a ce a disu cátra Invetiaceii sei cá „*Eu cu voi sum pâna la capetulu vécului*“²⁾ nu a parasitu baseric'a s'a, nu pre fii sei, ci cu poterea nein-

¹⁾ Titu II. 7. ²⁾ Math. XXVIII. 20.

vînsa a darului cerescu întaresce animele creștinilor și face că din picaturile lor de sange nevinovatu se resara multe multe de marturisitori neînfrânți ai credinței.

Și éta cătra capetulu acestoru gône infricosiate ne înțelnim cu Marele Archiereu alu Mirei Lyciei, cu S. Nicolau.

Densulu portându în sufletulu seu pre Christosu și petrunsu de adeverulu vestitu de Acel'a că „*Fericiti cei ce se gonescu pentru dreptate că acelor'a este imperati'a lui Domnedieu*“¹⁾ aducându-și a minte de cuvintele Mantuito-riului că „*totu celu ce me vă marturisi pre mine inaintea omeniloru, ilu voiu marturisi si eu pre elu inaintea Tatalui meu, care este in ceriuri*“²⁾ nu se cutremura de crudelita-tile persecutoriloru, nu se infricosiedia de chinurile grosnice, ci că unu atletu alu lui Christosu, că unu pastoriu carele sufletulu isi pune pentru oile sale numai un'a scie și cunósce pre Christosu celu restignitu, și asiá cu anima deschisa mar-turisesce legea mantuito-ria, credinti'a creștinesca, — de óra-ce tienea cu S. Apostolu, că „*vieti'a pentru elu este Chris-tosu, si a mori dobanda*“³⁾

S. Nicolae inse I. Credintiosi! a fostu nu numai unu simplu credintiosu, ci a fostu deodata și Archiereulu crești-niloru, — pentru aceea amesuratu chiamarei sale aveá sê se ingrigesca și de credinti'a nepatata a supusiloru sei.

O! și cu ce zelu, cu ce iubire, cu ce atragere și jert-fire a satisfacutu densulu acelei chiamari!!

Santii parinti și scrietori basericesci cari au scrisu despre vieti'a și faptele S. Nicolae spunu, că densulu asemenea unui ângeru pazitoriu și îndreptatoriu diu'a și nóptea ne-continutu priveghia prește credintiosi, i-ntaria că „se stee cu credintia“⁴⁾ i-indemnâ mai bine a suferi tóte pentru Christosu că „tóte se-le dobandesca“ dela Domnedieu, de-cátu a-se lapedá cu necredintia de legea cea mantuito-ria, că-ci numai „*Celu ce vă suferi pâna in capetu acel'a se vă si incununá*“ (Math. XXIV. 13.)

S. Nicolae că „unu luptatoriu contra paganatatei, că unu folositoriu alu basericei și ajutoriu alu creștinatatei“⁵⁾ nu baga

¹⁾ Math. V. 10. ²⁾ Math. X. 32. ³⁾ Filip I. 21. ⁴⁾ II. Cor. II. 24. Cfr. I. Cor. XVI 13. ⁵⁾ Stich. 6. Inser.

in séma periculele, nu amenintiarile paganesi, neci torturile infricosiate, ci cá unu „*urmatoriu alu Apostoliloru lui Christosu, desi intru tóte necasu patimiá, dar' nu-i pareá reu*“¹⁾ fàrà visitédia pre fii sei aruncati in temnitia, pre cei dusi la chinuire i-mangaia cu cuventele Mantuitoriului a „*nu se teme de cei ce omóra trupulu, cà sufletulu nu-lu potu omori*“²⁾ i-inbarbata cu cuventele apostolice cà „*toti carii voru cu buna credintia a vietuii in Christosu Isusu, goniti voru fi.*“ (II. Tim. III. 12; — Evr. X. 34—36.) In furi'a góneloru nu incetá a invetiá si animá pre toti cu cuventele apostolice „*a nu se superá, ci a fi cu bucuria, a nu desperá ci a fi cu mangaiare, cá un'a se cugete, de severitu sè se arete si pace se aiba cà Domnedieulu iubirei si alu pabei este cu ei,*“³⁾ si precum „*Christosu dupa avuti'a darului seu prin sangele seu ne-a castigatu rescumperare si iertarea pecatelor*“⁴⁾ asia si densii „*in tóta vremea omorirea Domnului Isusu in trupu portandu intru patima, in necasuri, in nevoi, in strensori, in temnitia . . . intru curatia . . . in multa rabdare . . . in iubire nefaciarita sè se puna inainte cá servii lui Domnedieu,*“ cá „*asia si viéti'a lui Isusu sè se arcte in trupulu lor.*“⁵⁾

O! dara cum ar' fi potutu gonitorii se lase nepedep-situ zelulu celu neobositu, tari'a neinfranta a Slui Nicolae aretata càtra credinti'a lui Christosu? Cum s'ar fi potutu intemplá cá pastoriulu si parintele impreuna se nu patimésca, se nu suferé nevoi, necasuri si temnitia? Impreuna a suferitu si elu pentru-cá, in urma si S. Nicolae fù prinsu, deportatu si inchisu pentru Christosu.

Éta I. Credintiosi! inaintea vóstra stà S. Nicolae cá unu indreptatoriu alu credintiei. Priviti la credinti'a neinfranta impreunata cu iubire deseversíta a aceluia, la aceea credintia carea nu scie de interesse, de falsitate, nu de faciaria si clatinare, neci de infricare ori alte primesdie, ci numai de Christosu si de legea lui, cà-ci sciea cumcá „*aceea este viéti'a vecinica cá se cunósca pre Domnedieu si pre Fiiulu unulu nascutu alu Acelui'a.*“⁶⁾ Cautati cu ochiulu

¹⁾ II. Cor. IV. 8. ²⁾ Math. X. 28. ³⁾ Cfr. II. Cor. XIII. 11. I. Cor. VI. 10. ⁴⁾ Eph. I. 7. ⁵⁾ I. Io. III. 23. ⁶⁾ I. Cor. IV. 10; VI. v. 4.

animei vóstre luminate prin credintia la acestu pastoriu adeveratu si ostasiu alu lui Christosu cu ce abnegare si iubire se ingrigiesce de pastrarea credintiei credintiosiloru sei, cum „a implinitu evangeli'a lui Christosu si si-a pusu sufletulu seu pentru poporulu seu.“¹⁾ Asia este! S. Nicolae amesuratu numelui seu de „*invingere*“ a stralucitu cá unu luptatoriu, aperatoriu si invingutoriu alu credintiei lui Christosu. (Cfr. Stichir. Inscr. si stichovnele.)

Se póte I. Credintiosi! cá S. Nicolae aruncatu in inchisóre dimpreuna cu altii ar' fi suferitu martyriulu de sange, — dar' bunulu Domnedieu altu cum a dispusu, pentru cá s'a înduratu a pune capetu probarei basericeii, si a face cá gónele se incete, si prin întórcerea minunata a Imperatului Constantinu la legea crestina, — se-si recastige pacea si libertatea dorita.

Dupa incetarea persecutiuniloru si restaurarea pabei, — S. Nicolae inca scapa din temnitia si din nou isi incepe officiulu seu sacru. — Acum cându in loculu altarialoru pagane se redica crucea lui Christosu si in loculu templeloru, basericele crestine, acumu cându cu libertate se vestesce evangeli'a la tóta zidirea: S. Nicolae inca e la inaltimea chiamarei sale, — acumu cându in locu de góne fisisce si torturi, invetiatur'a cea adeverata se ataca prin armele diavolesci ale ereticului Arie: S. Nicolae inca ocupa locu in Synodulu I. dela Nice'a si impreuna cu alti s.s. Parinti ai basericeii rusinédia mandri'a si fal'a necredentiosiloru, marturisesce Domnedieirea cea de o fiintia a Fiiului lui Domnedieu cu Tatalu celu cerescu — si pre toti i-au umplutu de invetiaturi drepte.²⁾

S. Nicolae inse I. Credintiosi a fostu nu numai indrepatoriu alu credintiei, ci adevverulu lucruriloru l'a aretatu si tipulu blandetieloru si invetiatoriu alu infranarei.

Pentru-cá bine sciendu cumcá „credinti'a déca nu are fapte mórta este intru sene“³⁾ densulu s'a facutu si plinitoriulu legei si lucratoriulu credintiei marturisiite, séu precum cànta s. baserica „*dupa numele seu a fostu si viéti'a sa*“⁴⁾

¹⁾ Condacu. ²⁾ Stich. 6. Inscr. — Od'a VI. Trop. din urma. ³⁾ Iac. II. 17. ⁴⁾ Marire Inscr. micu.

si după loculu pastorirei sale din Myra Liciei „*Domnedieu l'a unsu cu myru si cu daru domnedieescu alu Spiritului umplându de myresmele fapteloru bune marginele lunei.*“¹⁾

Cele ce S. Apostolu Pavelu a svatuitu si a poftitu dela Timoteu dicându-i că „*Tu omule a lui Domnedieu, urmédia dreptatea, pietatea, credinti'a, iubirea, rabdarea si blandetiele... la care esci chiamatu,*“²⁾ — aceste insusiri, aceste vîrtuti le-au doveditu S. Nicolae în viéti'a s'a, că-ci precum ne invétia si s. baserica „*din caruntetia i-a stralucitu mintea, lumin'a faciei lui a marturisu nereutatea sufletului; liniscea cuventului a adeveritu blandetiele.*“³⁾

Si cu adeveratu pentru-că nu numai a fostu „credintiosu intru servire,“ nu numai a patimitu că unu bunu vi-teazu alu lui Christosu,⁴⁾ „spre plinirea legeri, nu numai a portatu sarcin'a altor'a,“ ci „dupacum a traitu cu Spiritulu, cu Spiritulu a si umblatu.“⁵⁾ Densulu „s'a intaritu in Domnulu si intru poterea tariei lui,“ „s'a imbracatu intru tóte ar-mele lui Domnedieu, si-a incinsu mijloculu seu adeverulu,“ si „a statu in contra spiriteloru reutatei,“ „a moritu legeri trupului si a vietuitu lui Domnedieu.“⁶⁾ In viéti'a s'a a portatu chipulu celoru ceresci.

S. Nicolae incepându din teneretiele sale, in mijloculu immoralitateri paganesci, a fapteloru celoru de rusine si fără de lege — invinge ispitele trupului si a sentiuriloru, se lapeda de placerile pamentesci, si „uitandu-se intinsu la innaltimea scientiei, si privindu in taina adenculu intie-
leptiunei“ (Stich. 1. Lit.) numai in rogatiuni, meditatiuni, abnegare, umilintia si curatia nepatata isi petrece viéti'a s'a, — numai „spre laud'a Domnului a alergatu in viéti'a s'a.“⁷⁾

E dreptu că S. Nicolae nu a suferitu Martyriu de sange pentru Christosu, — dar' cine vá poté totusi asserá că nu a fostu martyru — intielegu martyru alu trupulu seu, pentru-că, precum bine insémna S. Parinte Augustinu, nu numai prin versarea sangelui si prin mórte suferita ci si prin infranarea patimeloru trupesci si sufletesci

1) Stichir. 1. Inser micu. 2) I. Timot. VI. 11. seq. 3) Marire Inser. 4) II. Tim. II. 3. — III. 10. 5) Gal. V. 24. 6) Eph. VI. 10. seq., Cfr. Gal. VI. 7) Stich. 7. Lit,

se castiga corón'a martyriului, — a subordiná placerile trupesci intru tóte animei, semtirile acesteia ale supune mintiei, si mintea legiloru divine. O! acést'a inca este unu adeveratu martyriu.

Si éta adeverulu lucruriloru i-lu areta pre S. Nicolae cá unu invetiatoriu alu infranarei, i-lu dovedesce cá pre „celu ce s'a aretatu curatu totu, si nesticatu cu sufletulu, aducându lui Christosu jertfa fără macula, curata, cá unu santitoriu curatitu si in sufletu si in trupu.“ (Icosu.) Suntu inse si alte vertuti cu cari stralucesce viéti'a acestui „luminatoriu a tóta lumea,“ a acestui „stralucitoriu neapusu.“¹⁾ Anume Santii Parinti cu deosebire i-lu inaltia pentru faptele caritateri si ale indurariloru dovedite. Si éta-le! Densulu dorindu a se face partasiu sortiei Domnului, tóta mosi'a s'a o imparte seraciloru, — prin intrevenirea s'a neobservata mantuieste curati'a si feciori'a aloru 3 fete, dandu cele de lipsa cá acele intru onestitate se se póta maritá, desi tatalu loru dejá hotarise a le dá la lupanaria in lantiulu nerusinatei fără-de-legi. „A stralucitu cu adeveratu — dicemu cu s. baserica — cu stralucirile fapteloru bune si s'a facutu urmatoriu prea alesu alu Domnului“²⁾ pentru cá S. Nicolae a fostu „limanu veduveloru, parinte seraciloru, ajutoriu celoru din necasu, mangaiare celoru ce plangu, pastoriu si conducatoriu toturoru celoru ce ratacescu“³⁾ „umilinti'a lui a fostu nemesurata, rabdarea minunata, blandetiele câtra seraci si milostivirea câtra cei necajiti ne-spusa.“⁴⁾ A fostu „unu omu cerescu, intocma cu ângerii pre pamentu aretandu-se.“⁵⁾

Aceste vertuti minunate, — aceste fapte ceresci l'au invrednicitu apoi I. Credintiosi! cá S. baserica se-lu onore-die cá pre unu membru alesu si santu alu turmei lui Christosu. Aceste insusiri preamarite au facutu, cá Archierulu basericei S. Nicolae se steie acuma „inaintea scaunului lui Christosu impreuna cu ângerii,“ „se védia in certiuri marirea cea pururea vecinica si se se desfatedie acumu cu ale radiei cei negraite si domnedieesci ale prea luminatelor

¹⁾ Stichir. 2. Ins. micu. ²⁾ Trop. 2. Irm. Odei IV. ³⁾ Trop. 1. Irmos. Odei V. ⁴⁾ Marire Litiei, Trop. 2. Oda I. ⁵⁾ Trop. 1. Oda I.

straluciri.“¹⁾ Éra s. baserica se-i aduca cultu si veneratiune solemnă că celui alesu alu Domnului, că unui santu preamaritu in ceriuri.

Marturia santiei si a preainaltiarei S. Nicolae inse I. Credintiosi! suntu nu numai virtutile, nu numai viéti'a cea nevinovata si perfecta, ci insusi Domnedieu prin lucrarea puterii darului cerescu,—prin dovedirea minuniloru facute prin trensulu. Că-ci precumu prea frumosu marturisesce s. baserica „celu ce este adenculu indurareii isvoru neinpuçinat de minuni l'a aretatu pre santulu Nicolae“²⁾ „straine si infricosiate minuni se lucrédia prin densulu in totu pamentulu.“³⁾ Si cari suntu aceste minuni aretate? Acelea că dupacum ne spune s. traditiune, la rogatiunea lui valurile marei s'au linisçitu pentru care navigatorii ilu au de patronu⁴⁾ „dupa mórte inca viédia“ deorace in visu de façia aretandu-se Imperatului Constantinu ilu muștra pre acest'a pentru nedreptatea ce erá se faca la 3 cetatiani nevinovatu judecati la mórte, si la muștrarea acést'a, nedreptatea se sterge si cei legati din mórte se mantuiescu.⁵⁾

„Tamaduiiri isvoresce pretotindenea celoru ce cu credintia alérga la densulu,“ „celoru ce cu grea bóla amaru se chinuiescu, si cu necasurile vietiei cumplitu se muncescu, de tóta machnirea doctoria cu adeveratu tamaduiitoria afla.“⁶⁾

In façi'a acestor'a a potutu cu dreptu cuventu s. baserica cu lauda se dica: „Bucura-te capu santitu, lacasiu curatu alu fapteloru bune, domnedieesculu indreptatoriu alu preaindomnedieitei santienie, marele pastoriu si prealuminat Luminatoriule! bucurate stelpulu basericeii, intarirea credintiosiloru, ajutatoriulu celoru slabi s. c. l.“⁷⁾

Inaintea vóștra stá acuma S. Nicolae cu tóte virtutile, cu tóte faptele cele bune. Prin asiediarea serbatórei de adi s. baserica preamarindu acele virtuti, vi-lu propune că se-i aduceti venerare cuvenita, si lauda santa, nu numai, ci că singuri se ve faceti lucrătorii aceloru virtuti crestinesci.

1) Trop. 1 Oda I. 2) Sedeln'a dupa Oda III. 3) Trop. 1 Irmosului 2. Oda VI, Cfr. Irm. Odei V. 4) Stich, 4, Inser. 5) Stich. 4. Lit., Cfr. Stich 3 Inser., — Marire Luminat. 6) Sedel. Odei III. Cfr. Marire. Laud. 7) Stichovnele Ins. Cfr. Marire-Si acumu Laude.

In ce modu inse vomu aduce lauda meritata santiloru, si cându vomu întorce noi spre folosulu nostru serbatorile asie-diate intru onórea loru, — despre acést'a in a2-a parte.

II.

Nu e nemicu mai firescu si mai usioru de preceputu — díce unu s. Parinte — decâtu cá pre acei servitori santi ai lui Domnedieu cari petrecându odata pre pamentu, si prin o viétia pia, lucrare neobosita pentru onórea si binele de aprópelui, — prin zelu si suferintia neinvinsa, s'au facutu demni de a primí promissiunea domnedieésca si a se suscepe intre alesii lui Domnedieu — cá pre acei'a se-i onoramu si preamarimu.

Si cu adevveratu! pentru-cá déca deja pre acei ómeni dintre noi, carii se distingu prin o viétia morala nepatata, prin una lucrare a fapteloru bune caracterisate de iubire nefaşiarita cátra Domnedieu si de aprópele, i-onoramu ş respectam, cu cátu mai curata si mai adênca trebuie se fia onorarea nóstra faşia de acei'a a caror'a santi'a si viétia nemaculata nu numai insesi fapteloru, ci insusi Domnedieu prin aretarea lucrarei poterei sale o a doveditu, adeca faşia de santii lui Domnedieu. Acést'a ni o demanda si S. Apostolu cându díce: *Preotii cei ce bine tienu deregatori'a cu indo-ita onóre sè se onoredie, mai alesu cei ce se ostenescu in cuventu si intru invetiatura.*" ¹⁾

Se nu se cugete inse cá dóra santii lui Domnedieu au lipsa de venerare din partea nóstra! Nu santii, I. Credintiosi, carii acumu se impartasiescu de marirea cea eterna, — ci noi, noi carii fiindu inca pre campulu lupteloru si alu ispiteloru si avemu lipsa de intarire, de indemnu spre bine, avemu lipsa de acea venerare, de reimprospetarea fapteloru si vertutiloru prin santi implinite, avemu lipsa pentru mai usiór'a lucrare si castigare a mantuirei nóstre sufletesci. Pentu aceea ne invetiá si S. Apostolu dicându „*Aduceti-ve aminte de mai marii vostrii si privindu la se-versirea vietiei loru se li urmati credinti'a.*" ²⁾ in cari cu-vente ni e descoperitu si scopulu reimprospetarei memoriei

¹⁾ I. Tim. V., 17. ²⁾ Evr. XIII. 7.

santiloru — adeca imitarea vietiei si a faptelor lor. Asia e Crestiniloru! imitarea, urmarirea vietiei, virtutiloru, santiloru, — imbratosiarea credintiei decatra densii marturisite dovedirea iubirei aretate, castigarea umilintiei descoperite, sustinerea rabdarei neinfrante, lucrarea indurarei nefaciarite, — in unele cá aceste stà venerarea santiloru lui Domnedieu. „*Vei laudá pre santi*, dıce S. Ioanu gura de auru, *de vei fi urmatoriu fapteloru acelor'a.*“ Atunci santimu noi serbatorile asiediate intru onórea santiloru lui Domnedieu, cându ne vomu silı a infrumsetiá sufletulu nostru cu stralucirea virtutiloru lor; dupacum ne invétia si S. Augustinu cându dıce cá „*pentru aceea s'au asiediatu acestea solemnitati in baserica cá in acele medularile lui Christosu sè se indemne la imitarea santiloru (Martyri) lui Christosu.*“¹⁾

Si acést'a e caus'a, cá santii parinti nu odata isi aredica cuventulu in contra aceloru credintiosi cari serbatorile, si in deosebi cele ale santiloru nu numai cá nu le folosescu spre invetiı si indemnu intru castigare de fapte vètuóse, ci acele inca mai multu le spurca prin lenevire, petrecandu tempulu in betii, desmierdari pecatóse si in vorbe necuvióse.

„*Ce dreptate e aceea — dıce S. Eusebiu Emiss. contra unor'a cá acei'a — cá cinevá cugeta a onorá santii si urgiscesce santi'a, celu dintaiu pasiu spre pietate este a iubi santi'a apoi pre Santi, cà-ci nu Santii, ci santi'a a fostu mai antaiu.*“

„*Séu ce lucru e mai nesocotitu — invétia S. Ioanu gura de auru — cá la apropiarea unei serbatori ne curatimu casele, ne ingrigimu cá trupulu din capu pâna in petióre se-lu infrumsetiamu cu vestminte curate, éra sufletulu i-lu lasamu in intinatiunile pecatelor.*“²⁾

Care sufletu crestinescu si cu fric'a lui Domnedieu, inse nu se vá intristá I. Credintiosi! cându in dılele nóstre e silitu a vedé, cá multimea credintiosiloru serbatorile basericesci ale Santiloru nu numai cá nu le întrebuintiédia cá unu mijlocu puternicu spre castigarea mantuirei sale sufletesci, adeca: cá in acele sante dıle se traga séma cu starea

¹⁾ Sermo 325, 272. ²⁾ Sermo ad S. Phil.

sufletului seu si venindu la s. baserica, aci se-si revóce in mintea s'a tóte bunatatile domnedieesci impartasite si prin rogatiuni pie se aduca Domnului lauda de multiamita, se recurga si se céra ajutoriulu si indurarea lui Domnedieu intru lipsele, necasurile si ispitele vietiei, — dorere! nu, ci acele s. díle le petrecu in lenevire, in vorbe necuvióse, — in totu feliulu de desfátàri lumesci, in desmierdàri in mancari si beuturi, — de câte-ori birturile, locurile aceste ale diavolului suntu pline de crestini — teneri si be-trani, femei si fete si inca si prunci nevinovati, — éra cas'a lui Domnedieu este góla, parasita!

Parasiti Credintiosiloru! calea reutatiei si ve intorceti la Domnedieulu vostru si se vá indurá spre voi! Incetati de a spurcá legea vóstra sânta prin netienerea crestinesca a serbatoriloru legate, cá Domnedieu vá cere séma dela voi in diu'a cea mare a judecatei déca ve lapedati de legea Lui, si altariale acelu'a le spurcati. Santiti prin fapte bune crestinesci serbatorile santiloru, petreceti in acele díle „*numai cu vrednicia dupa Evangeli'a lui Christosu*“¹⁾ in rogatiuni pie a casa in famili'a vóstra, câtu si afarà de aceea cá asia Domnedieulu pabei se ve deie vóua tóte cere-rile càtra mantuire.

„*Se aveti grigia Fratiloru!* — ve dícu cu s. Ieronimu — *cá serbatorile santiloru nu intru atát'a prin ospetie, ci mai multu prin desfátàri sufletesci se le faceti díle de bucu-ria, pentru-ca e necuvenintiosu a laudá pre acelu'a prin mancàri si beuturi, care in viéti'a s'a prin infranare si posturi s'a facutu placutu lui Domnedieu.*“²⁾

Faptele, viéti'a santiloru lui Domnedieu fia-carui'a ni este cá o oglinda curata intru care potemu vedé nu numai cà ce au lucratu densii, ci mai multu aceea cà cum trebue se ne tocmimu noi insine lucrurile nóstre cà se fimu pla-cuti lui Domnedieu. Viéti'a santiloru I. Credintiosi! este o evangelia practica, in carea fie-cine vá poté gasí, amesuratu statului si chiamarei sale, invetiaturi sante si indemnu po-ternicu spre fapte bune.

1) Filips I, 27. 2) Ep. ad Eustach.

Astufeliu vi este Crestiniloru! si viéti'a s. si marelui Archiereu Nicolae. In aceea veti aflá stralucindu credinti'a neclatita — cá temeiu lu mantuirei nóstre, — iubire si zelu nestinsu fačia de Domnedieu si de legea cea santa a Lui; acolo veti gasi taria sufletésca in necasuri si pericule, sperantia neclatita intru ajutoriu lu poterei lui Domnedieu. In viéti'a S. Nicolae veti aflá viétia nepatata si curata, umilintia, modestía, rabdare, pietate si santía.

Onorati dara I. Credintiosi! pre S. Nicolae, urmandu fapteloru lui. Intorceti-ve dela calea ratacirei toti cei ce ati parasitu legea Domnului si mai alesu in aceste díle de postu si de infranare ve intocmiti viéti'a vóstra dupa buna placerea lui Domnedieu.

Domnedieu ve-au chiamatu Crestiniloru! cu chiamare santa, cá se fiti partasi bunatatoru celoru promise si marirei lui Domnedieu, — roguve dara cu s. Apostolu Paulu „cá cu vrednicia se umblati dupa chiamarea cu carea sunteti chiamati, cu tóta umilintía, cu blandetia si indelunga rabdare“ ¹⁾ „Toti suntemu fiu luminei si ai dilei“ prin darulu domnediescu — deci prin faptele nostre cele rele se nu ne aretamu „fiu noptiei si ai intunerecului.“ ²⁾

Se nu fiti nepreceptuti si cá puncii portandu-ve de ori-ce ventu, ci „se stati tari in credinti'a vóstra!“ ³⁾ se fiti urmatorii si lucratorii lezei lui Christosu, si „se nu ve amagiésca pre voi nimene cu insielatiunea desiérta dupa datin'a omeniloru“ ⁴⁾ cá-ci „multi suntu inimicii crucei lui Christosu a carora pantecele e Domnedieu si marirea intru rusinea loru, carii cele pamentesci cugeta, sfêrsítulu loru inse e perirea;“ ⁵⁾ ci „ve intariti Credintiosiloru! intru poterea tariei lui Domnedieu“ ⁶⁾ „ori ce se faceti cu cuventulu ori cu lucrulu, tóte intru numele Domnului Isusu se faceti“ „cele de susu se cugetati si nu cele pamentesci.“ ⁷⁾

„Se ne curatimu I. Credintiosi! de tóta spurcatiunea trupulu si a sufletulu facúndu santia intru fric'a lui Domnedieu,“ — aducandu-ne totu-de-a-una a-minte cá trupulu

¹⁾ Ephes. IV, 2. ²⁾ Solon V. 5. ³⁾ II. Cor. II, 24; I. Cor. XVI, 13. ⁴⁾ Col. II, 8. ⁵⁾ Filips. III, 18 seq. ⁶⁾ Eps. c. VI. ⁷⁾ Col. II, III, 16.

nostru este „baseric'a Domnedieului celui viu si lacasiulu Spiritului santu,“¹⁾ „se lapedamu necurati'a si poftele lumesci, cu trezia, si cu adeveru, si cu buna dreptate se vietuimu in véculu de acuma asceptandu fericit'a sperare“²⁾ bine insemnandu de o parte cá „infricosiatu lucru este a cadé in manile Domnedieului celui viu“³⁾ precându „celor'a ce-lu iubescu pre densulu a gatitu Domnulu acele ce ochiulu nu au vediutu si urechi'a nu au audítu si la ánim'a omului nu au strabatutu.

Totu-dea-una „se cunósceti pre cei ce se ostenescu intru voi . . . si pre cei ce ve invétia pre voi, adeca pre mai marii vostri, — dîcu cu s. Apostolu — se-i aveti pre acei'a de prisositu intru iubire.“⁴⁾ Se ascultati — I. Credintiosi! pre invetiatorii vostrii si se ve plecati loru, pentru-cá densii priveghiéza pentru sufletulu vostru cá cum ar' avé se deie sama.“⁵⁾

Pentru-cá „de ve veti face intru totu lucrulu de servitu implinindu intru voi cele ce placu lui Domnedieu prin Isusu Christosu, atunci si bunulu Domnedieu care e bogatu intru indurare,“ atátu in viéti'a acést'a cátu mai cu séma in „dîu'a lui Christosu“ ne vá dá „resplatírea moscenirei vietiei vecinice intru Isusu Christosu Domnulu nosru.“⁶⁾ Aminu.

X

I. BOROSIU.

Imnu catra angerulu pazitoriu.

O dulce angeru, care sbori Tu ce in taina mi-sioptesci,
Si priveghiezi pre lángá mene! Se fiu cu mente, cu blandetie,
Tu ce me 'ngâni diu'a cu flori, Si cá unu frate bunu padiesci
Si nóptea cu ceresci lumine; A mele slabe teneretie;

Tie me 'nchinu, angerulu mieu,
Me inchinu cu sufletu de iubire,
Câci esti tramisu de Domnedieu,
Se luminezi a mea sântíre.

¹⁾ II. Cor. VII. 1, Cfr. I. Cor. VI, 15. ²⁾ Titu II, 12. ³⁾ Evr. X, 31. ⁴⁾ I. Cor. II, 6. ⁵⁾ Solon. V. 12. ⁶⁾ Evr. XIII, 17. ⁷⁾ Evr. XIII, 21, Ephes. II, 4; Filipis II, 16; Cor. I, 8, Rom. VI, 23.

D I V E R S E.

DE ALE NÓSTRE. — In urm'a Concursului scrisu prin Administratiunea diuarialoru nóstre: „*Amiculu Familiei*“ si „*Preotulu Romanu*“ — cu terminulu de ^{18/30} Juniu a. c. — au incursu mai multe operate, parte mare chiar' nepublicabile. — Dintre acestea, parte cu unanimitatea parte cu majoritatea voturilor comisiunei critisatória de 5 membrii, au fostu premiate: cu 100 franci in auru articulu basericescu „*Asiediementele sacre ale cultuluu divinuu din Santele Pareseme.*“ a carui auctoru s'a aflatu a fi dlu **Joanu Borosiu** parochu rom. gr.-cat. in Zabranu si asesoru consist. din Lugosiu. Mai departe totu cu 100 franci in auru studiulu socialu „*Femei'a*“ — scrisu de dóm'n'a **Eufrosina Homoricénu Stoenescu** — academiciansa, membra a mai multoru societati literarie, scientifice si filantropice din Romani'a, Itali'a si Franci'a, distinsa cu numeroase medalii de clasa superióra s. a. — din Rémniculu-Saratu (Romani'a). Apoi totu cu 100 franci in auru novel'a „*Betranii 'su buni la casa*“ scrisa de dlu **G. Saclesianu** — pseudonimulu unui profesoru zelosu pentru inaintarea Natiunei romane. — In urma cu cate 50 franci in auru un'a „*Predica la inmormentarea unui preotu*“ si alt'a „*Predica la cununia*“ — scrise ambele de dlu **Vasiliu Criste** parochu rom. gr.-cat. in Zalnocu. — Dintre poesiile intrate la Concursu, — neintrunindu nici un'a majoritatea voturilor Comisiunei critisatória, — nu s'a potutu premiá nici un'a. Premiulu de 50 franci, e scrisu pentru o poesia, inse s'a adausu la premiulu de 50 franci scrisu pentru unu studiu socialu; si asié apoi s'a premiatu cu 100 franci: studiulu socialu „*Femei'a*“ — cá celu mai de mare valóre literaria dintre tóte operatele de acestu soi intrate la concursu.

— Cu scopu de-a desceptá o nobila emulatiune intre scriitorii nostri si in parte si de-a remunera baremi cátu de puçinu ostenelele puse intru inaintarea culturaria a poporulu romanu, scriemu prin acestea unu nou **Concursu la şiese premii** — 2 cate de 100 si 4 cate de 50 franci in auru. — Cu câte 100 franci in auru se va premiá cea mai buna novela originala publicanda in „*Amiculu Familiei*“ si celu mai bunu articlu din sfer'a scientialoru teologice publicându in „*Preotulu Romanu.*“ — Cu câte 50 franci in auru se va premiá cea mai buna poesia si celu mai bunu studiu socialu publicânde in „*Amiculu Familiei*“ si cea mai buna predica funebrala si predica ocaasionala publicânde in „*Preotulu Romanu.*“ — Terminulu la fia-care e ^{18/30} Decemvre an. 1883, precându manuscrisale, nesubscrise de auctoru, prevediute cu órecare devisa, — suntu a se tramite la Administratiunea diuarialoru „*Amiculu Familiei*“ si „*Preotulu Romanu*“ in Gher'la (Sz-ujvár. — Transilvani'a) alaturandu la ele si o epistola sigilata cu sigilu strainu, care in lontru se arete numele aucturulu é'r' din afara se pórté devis'a operatulu.

— *Terminele concurselor noastre* nu se prolongescu la nici unu casu. — Ast'a o insemnamu pentru ace'a, cà-ci si cu datele de mai inainte ni s'au cerutu, prin mai multe scrisori, prolongirea termineloru de concursu. Suntu invitati prin urmare toti cei ce voru se concurga: se-si tramita operatele d-loru s'ale pana la terminulu prefiptu.

— Noi facemu si vomu face totulu ce ni e in potintia spre a redicà diuariale noastre la nivelulu diuarialoru straine de acestu soiu — rogamu numai si pre publiculu nostru cetitoriu se nu ne denege intru acést'a intreprindere a nóstra succursulu seu materialu si mai alesu moralu, cà-ci: *Nemo sibi satis!*

Inaugurarea palatului regalulu dela Sinai'a. In 7 Octomvre st. n. la amédi s'a facutu ceremoni'a inaugurarii Palatului dela Sinai'a alu M. S. Regelui Carolu. Ceremoni'a a inceputu printr'unu serviciu religiosu, (facutu intr'un'a din curtile Palatului) si santirea apei. Emininti'a S'a Primatele României a oficiatu. La acestu serviciu au asistatu Majestatile Loru, vre-o 50 de invitati din tóte corpurile statului, o parte a unui batalionu de venatori si unu numerosu publicu din Sinai'a si din Bucuresci. Dupa santirea apei a úrmatu unu Te-Deum si, pre candu trup'a presentà armele, music'a cântà imnulu nationalu; ér' pe turnulu celu mare alu Castelului se redicà drapelulu nationalu, care fù asemenea salutatu prin intreife salve, date totu de pe dealu din faci'a locuintiei Regale. Dupa acést'a, generalulu Cretieanu, siefulu casei militare, in audiulu tuturoru, dede cetire urmatoriului documentu, ce are a se pastrá, in amintirea intrarei Regelui si Reginei in acésta locuintia:

— *Eu, Carolu I, Domnu si Rege cu Elisavet'a Regin'a dupa o silintia neobosita de doi ani, in lupta cu unu teremu nestatornicu, strabatutu de isvóre, isbutitu-amu a pune, la pólele Bucegiului, temeli'a acestei cladiri, in anulu mantuirei 1875, ér' alu Domnirei noastre alu IX.*

Zidirea s'a opritu pe timpulu resboiului pentru neaternarea Romaniei.

Intratu-amu in acésta casa a Nóstra in anulu mantuirei 1883-lea er' alu Domnirei noastre XVII; datu-i-amu nume:

Castelulu Pelesiului. —

Apoi, documentulu, frumosu scrisu pe pergamentu de insasi mân'a Reginei, a fostu subscrisu de MM. LL. Regele si Regin'a, de I. P. S. S. Metropolitu Primatu si de toti fruntasii tierci, ce eráu facia la acést'a serbare, car', pe mesur'a ce subscriiau, primiau din man'a Regelui medali'a comemorativa a inaugurarii Castelului.

— Medali'a erá din bronzu. Pe o parte a medaliei se afla efigi'a Regelui si a Reginei cu inscriptiunea: „*Carolus I. rex Romaniae, Elisabetha regina.*“ Pe partea opusa este represen-

tatu castelulu Pelesiu, incungiuratu de inscriptiunea: „Incoatum MDCCCLXXIII perfectum MDCCCLXXXIII. Anno XVII principatus nostri, Castellum Pelesh.“ —

Dupa acést'a Majestatile Loru, insoçite de I. P. S. Metropolitulu Pimate, trecura pe d'inaintea gardei de onóre, pe care Inaltu Prea Santi'a Sa o stropi cu apa santita. In acestu momentu music'a cantá innulu nationalu, ér trup'a primíá pe Suverani cu urarile calduróse. In urma Majestatile Loru ajungu la pórt'a cea mare a intrarei de onóre, pe alu carei frontispiciu erá scrisu in flori cuventulu: *Salve!* Domnu Martin Stoehr, sculptorulu Curtii si dirigentulu acestei constructiuni Regale, a prezentatu pe o perina de catifea chei'a cea mare dela intrarea de onóre, pe care luand'o Regele deschide usi'a si face intrarea solemna in Castelulu Pelesiiului, in midiloculu aclamatiunilbru celoru mai frenetice ale intregii asistentie, insoçite de innulu nationalu. Majestatile Loru urcându-se pe scar'a cea mare, 'si continua mersulu in processiune cu tóta asistenti'a; ér' I. P. S. S. Metropolitulu Pimate, pe mesur'a ce se strabateau salile, coridórele si tóte camerele, le stropiá cu sant'a agiasma, dupa cerintiele cultului religiosu.

La órele 1^{1/2}, unu prandiu maretiu fù servitu in sal'a cea mare de mancare a Castelului, la care au luat parte 50 de invitati. In cursulu prandiului, candu s'a servitu vinulu de Cotnari, Dealulu-Mare si Dragasiani, oferitu M. S. de Societatea Cooperativa, Regele, redicandu paharulu a rostitu cu vóce plina si resunatóre urmatórele cuvinte:

„Amu claditu acestu Castelu cá unu semnu tainicu cà dinasti'a, alésa liberu de natiune, este adéncu inradacinata in asta frumósa Tiéra si cà resplatimu dragostea poporului Nostru cu increderea nemarginita care o avem in venitoriulu scumpei Nóstre Patrie. Implinescu dar' o detoria sacra, o viia detorintia, redicandu cu vinu Romanescu, in acésta casa a Nóstra, celu antaiu paharu in onorulu si pentru fericirea Romaniei.

Se traiésca drag'a Nóstra Tiéra!“

O poternica si nesfêrsita aclamare: Traiésca Regele! Traiésca Regin'a! a esítu din peptulu tuturoru asistentiloru. Apoi, presiedintele Senatului, Principele D. Ghic'a, a adresatu Majestatií Sale urmatórele cuvinte:

„Prin staruintia si barbatia ai radica tu Romani'a in positi'a in care se afla ea asta-di. Totu prin aceste vèrtuti ai sciutu se invingi marile greutati locale si ai inaltiatu, intre acesti munti grandiosi, acestu maretiu Castelu Regalu. Fiindu convinsu primu sentimentulu tiei intregi, Iti dñcu Sire, se traiesci ani multi cu mandria in midiloculu iubitulu Teu poporu. Se stapenesci si se locuesci cu sanatate si inima buna acestu stralucitu Castelu, impartasindu fericirea cu August'a Ta Soçie, idealulu femeiei. Se traiésca iubitulu nostru Rege! Se traiésca gratiós'a nóstra Regina! Se traiésca scump'a nóstra Dinastia.

Dupa acést'a, domnulu V. Alexandri cerú voie se redice unu paharu dupa cum erá obiceiulu in vechime, si dñse:

„In timpii strabuniloru nostri, candu Domni si boerii mari ai tiei intráu in locuntie noue, poporulu se aduná de le facea urare cu aceste cuvinte:

Câte caramidi si grindi,
Atâtea mariri si-îsbândi!
Câtu nisipu in aste cladiri,
Atâtea fericiri si straluciri,

Acêsta urare stramosiêsca o adresamu astadi Majestatiloru Vóstre in numele poporului romanu.

Se Ve ajute Domnedieu a mai cladí multe alte monumente in tíera, totu atátu de glorióse, totu atátu de frumosu si feericu cá basmele lui Pelesiu.

Bene-cuventarea ceriului si iubirea poporului fie vecinicii óspeti ai casei Vóstre!“

In urma, domnulu C. A. Rosetti, presiedintele Adunarei, redicandu-se, intre altele, dfise:

„Majestatile Vóstre nu Vati marginitu in a implantá in rarunchii pamentului Romanu adêncele temelii ale acestui Castelu, pentru a dovedí poporul legamintele cari Ve unescu cu densulu, Rege si Regina, V'ati legatu de natiune prin fapte glorióse si de iubire. Legamentulu poporului cu suveranulu seu s'a cimentatu apoi atátu de tare la Plevn'a, prin sangele vitejiloru nostrii, in câtu nimicu astadi nu le va putea rupe.“

Terminandu, a redicatu unu toastu in sanatatea Regelui si a Reginei. — Asemenea I. P. S. S. Mitropolitulu Primatu, in numele clerului, si domnulu generalu Cernatu, in numele armatei, au adresatu Majestatiloru Loru urari de fericire si marire, la cari Regele multiemesce cu caldura si totu-odata adreséza eforiloru spitaleloru civile Inaltele Sale multiamiri, pentru ospitalitatea ce au gasitu in monastirea Sinai'a in decursu de 10 ani si cá petrecrea Loru acolo va fi pentru totu-de-a-un'a o amintire placuta pentru Rege si Regina.

Pre la amédi sosi la Sinai'a unu numeru din cei, cari au plecatu din Paris si din Vien'a la Constantinopolu pentru inaugurarea noului trenu „Orient-Express.“ Printre acesti'a se afláu dd. Rolin Jacquemins si Olin ministrii de interne si de lucrari publice din Belgi'a, Edmond About, redactorulu diuariului „XIX. Siêcle,“ d. de Blovitz corespondentulu diuariului „Times“ si alti corespondenti ai diuareloru: „N. fr. Presse,“ „Köln. Ztg.“ „Figaro,“ „Ganlois“ s. a. Regele si Regin'a invitara pe óspetii straini la ceaiu. Pe la 4 óre venira toti si visitara palatulu, apoi venira in salonulu pentru musica, unde Regin'a acompaniá la piano si d-siór'a Charlotta Leria cântá câte-va arii din opere si vre-o dóue cantece romane, seceraudu aplause. De aici trecura toti intr'unu altu salonu unde se servi ceaiulu de domnisiórele de onóre.

O descoperire interesanta. D. George I. Lahovari, secretariulu generalu alu societatii geografice romane, publica o scrisóre, ce-o primí dela d. Frederik Bayern, archeologu din Tiflis in Transcaucasi'a, diu care se vede, cá prim'a biblia, tiparita in limb'a si cu caractere georgiane in 1710 in Tiflis, este tiparita de unu Românu, anume Mihailu Stefanu, care a lasatu, chiaru in Bibli'a ce a tiparitu, unu suveniru nestersu alu existentii sale prin urmatórele versuri tiparite, in limb'a romanêsca, inuse cu caractere georgiane. Éca aceste versuri:

„Precum cei straii dorescu mosi'a se'si véda,
 „Cându sunt in alta tíera de nu potu se siéda,
 „Si cá cei ce'su pe mare, batuti de fortuna,
 „Si róga pe Dumnezeu de linisce buna,
 „Asia si tipografii dúce cãrti sfêrsira
 „Lauda neîncetata dau si multiumira.

Dlu Bayern díce in scrisórea mentionata, datata dela 7 Iu-
 niu a. c. urmatórele:

„Dimitrie Bacradze archeologu si vicepresedintele societatii archeologice din Tifis intr'o excursiune archeologica, intreprinsa in Colchid'a pentru de a studiá manuscriptele georgiane, cari se serve la istori'a eclesiastica a popóre-
 loru georgiane in Imerethi'a, descoperi o biblia vechia georgiana, care, dupa dên-
 sulu, este prim'a carte, tiparita in limb'a si cu litere georgiane Acésta bib-
 lia s'a aflatu in orasiulu Cutais, dér' ea a fostu tiparita in Tifis in anulu
 1710 de cátra unu Romanu, cu numele Mihailu, fiulu lui Stefanu si dupa
 cumu se pare fiu de preotu. Elu a lasatu unu suveniru tiparitu chiaru in
 biblia, de esistenti'a s'a, in nisce versuri, ímprimite in limb'a romanésca, dér'
 cu litere georgiane. Pentru mine acést'a descoperire avea unu indoitu inte-
 ressu; mai antãiu acel'a, de a cunósce epoc'a introducerei imprimarii in Geor-
 gi'a si alu doilea, cá introducatoriulu artei tipografice in Georgi'a a fostu,
 cá se dicu asia, unu compatriotu alu meu, cáci eu insumi suntu Transilvané-
 nénu, care dela vést'a de 14 ani am locuitu in Bucuresci, unde mi-am si
 facutu studiile, care 'mi dederu ide'a de a 'mi întórcce privirile spre Ori-
 entu. — In anulu 1845. plecái la Odes'a, unde vederea Marii Negre ap-
 rinse in mine noue dorintie si me dadu cu totulu studiulu sciintieloru na-
 turale; la 1849 me imbarcai pentru Caucasu, unde me stabilii si unde tra-
 escu si astadi. Cunoscu acuma Caucasulu in tóte unghiurile sale, atátu cá
 geologu si naturalistu, cátu si cá archeologu, istoricu si geografu. . . Asia-
 dér' unu Romanu a introdusu imprimari'a in Georgi'a si unu Transilvanénu
 sasu puse basa la museu si introduse archeologi'a si silí lumea invetiata euro-
 péna se studieze geografi'a antica a Caucasulu, care este cea mai classica
 din lume, dér' totodata si cea mai necunoscuta. . .“

Éta, adauge d. Lahovari, o descoperire, care, de siguru, vá
 interessá pe toti Romanii. Sunt acum 173 de ani, unu Romanu
 petrunse pana in Transcaucasi'a, studiá limb'a georgiana si tipari
 in limb'a si cu caracterele georgiane antãi'a carte: Bibli'a. — De
 unde a fostu acestu Mihailu Stefanu? Fost'a elu singuru, séu mai
 multi; cumu lasa a se întielege versulu: „Asia si tipografii doue
 cãrti sfêrsira“ si care se fi fostu acést'a a duó'a carte? Prin ce
 impregiurari ajunse elu tocmai la Tifis? Éta nisce întrebări,
 cari merita o cercetare mai amenuntíta. D. Lahovari promite, cá
 in numerulu viitoru alu „Buletinulu Societatii geografice“ va re-
 produce versetele de mai susu in originalu, adeca cu caractere ge-
 orgiane.

Bibliografie. — Au esitu de su tipariu in Imprima-
 ri'a „Auror'a“ dir Gherl'a: — „Istori'a pentru inceputulu Romani-
 loru in Daci'a“ de Petru Majoru. Editur'a societãtii literaria
 „Petru Maioru.“ Pretiulu unui esemplariu brosiuratu e 2 fl. (si
 15 cr. portopostalu) si se póte procurá dela societatea editória din
 Bud'a-pest'a IV. Waiznergasse nr. 13. II. 30. — „Nu me uitá.“
 Collectiune de versuri funebrale arangiata de N. F. Negrutiu.
 Pretiulu unui esemplariu brosiuratu e 50 cr., legatu 60., mai bine
 si frumosu legatu 80 cr., si 1 fl. si se póte procurá de la Imprima-
 ri'a „Auror'a“ din Gherl'a.

Dlu *S. Fl. Marianu* membru alu Academiei romane, care a scrisu multu si in diuariale n6stre, si-a scosu de sub tipariu pretiosulu seu opu „**Ornitologia poporana romana**“ asupr'a carui'a amu trasu mai adeseori atentiunea publicului nostru cetitoriu. Vomu reveni asupr'a interesantei si fatigi6sei lucrari a dlui Marianu. De asta data ne marginim a recomandá spriginului caldurosu alu publicului românu ac6sta intreprindere de mare val6re literaria. Opulu intregu costa din 2 tomuri (de 438 si 423 pagine) si se vinde la dlu Auctoru in Suc6v'a cu 4 fl. v. a.

Clerulu mir6nu in Rusi'a. Lips'a culturei in clerulu Rusiei este caus'a de ac6st'a nu p6te av6 asupr'a poporului o influintia indestulit6re. D6ca mesur'a ac6st'a nu va fi in cur6ndu luata, situatiunea morala a clerului in Rusi'a va fi preste pucinu cu totulu ruinata. In 1879 s'a interdisu candidatiloru la preotie de a urmá cursurile universitatiloru. Se voiá prin ac6st'a a-i conservá cu totulu bisericei si a nu-i lasá se se ispit6sca cu alte cariere. Prin ac6st'a inse s'a ajunsu unu resultatu cu totulu opusu. Carier'a eclesiastica este pucinu atragát6re in Rusi'a. Clerulu e pucinu respectatu de poporu, care 'lu trat6za cá pe egalulu seu. Dar' nu-i numai atát'a. Preotulu trebue se incerce o adeverata lupta pentru esistentia. In timpu ce ordinele monachice suntu f6rte bogate, clerulu mireanu nu are pentru a trai decátu venitululu int6mplatoriu — datu cá de pomana de poporeniului sei.

O astfelu de stare de lucruri nu este favorabila neci armoniei adeverate intre poporu si cleru, nici chiemariloru eclesiastice. Se p6te intielege dar' pentru-ce mai toti fii de preoti 'si alegu alte cariere.

Remediulu propusu din diferite parti este, nu scadarea nivelulu, deja f6rte josu, a studiiloru preotiesci, ci redicarea pozitiei preotului, remunerarea s'a de catra statu si de comuna, remunerare ficsa in loculu venitulu intemplatoriu si nesiguru. Intr'unu cuv6ntu trebue a se infintiá unu budgetu alu culteloru.

Pare cá lucrurilu se apropia de ac6st'a cale.

Sinodulu a datu in adeveru de cur6ndu ordinu de a se intocmi o situatiune generala a venituriloru monastiriloru. Acestea monastiri, posedându ic6ne sfinte f6rte venerate, detorescu marele lor bogatii pietatiei credintiosiloru.

Sinodulu Rusiei pre bas'a ac6st'a propune cá de acumu inainte coron'a se nu acordeze subventiuni acestoru monastiri, ci t6ta subventiunea data pâna acum monastiriloru se se dee de aici inainte Clerului mireanu, prin ce ac6st'a vá fi f6rte bine ajutatu.